

Forfatter:
Fie Sørensen
Tunie Larsen



FANTASY

Fantasy

Jediisme

- Startede som en joke i New Zealand, hvor man i en kæde-email som opfordrede folk til at indberette sig som "jedi-ridder".
 - Udover at være en joke, var det desuden en protest mod myndigheders snagen i religiøse tilhørsforhold.
- I New Zealand, Storbritannien, Canada og Australien, har ikke noget centralt personregister, derfor spørger man hvert femte år borgerne om en række forhold bl.a om folk er medlemmer af en religiøs organisation.
 - I 2001 svarede mere end 500.000 mennesker i de fire lande tilsammen at de var "Jedi"
 - De hævdede, at tilhøre samme religion som krigermunkene der med Kraftens hjælp kæmper for galaksens frihed i Star Wars-filmene.

Vi kan bedre forstå selvbetegnelsen "jedi-ridder" som et fanfænomen end som egentlig religion.

De fleste jediriddere på Facebook tror ikke på Kraften (The Force) og er ikke medlemmer af religiøse jedi-grupper.

Imidlertid findes der en seriøs og utvetydig religiøs bevægelse

- Jediismen findes overvejende i den engelsktalende verden, især i USA.
- De fleste jediister praktiserer alene, men er aktive i grupper der siden midten af 1990'erne har organiseret sig på internettet.
- Mange af jediisterne er folk i 30'erne, 40'erne og 50'erne.
- Tror på at Kraften virkelig findes;
 - I modsætning til alm. fans, som ikke tror på dette.
- **Anser Kraften på 2 måder:**
 - På den ene side en nærmest fysisk energi som kan måles, kanaliseres og bruges.
 - På den anden side for at være en mere eller mindre personificeret, guddommelig og moralsk god magt med egen vilje og formål
- Jediisterne mediterer ligesom jedi-ridderne i Star Wars for at komme i kontakt med Kraften.
- De hævder trods alt ikke, at Mester Yoda og Luke Skywalker virkelig eksisterer eller

har eksisteret, men de anser dem alligevel for at være religiøse autoriteter.

- Jediister henviser derfor til det som fx. Yoda og Obi-Wan Kenobi har sagt om Kraften i Star Wars-filmene, og anser det for at være sande udsagn om en Kraft, der findes i den virkelige verden.
- Jedi-rollen forener almen social etik om at kæmpe for det gode og hjælpe de svage med et selvudviklingsideal.
 - Jediismen forsyner nogle helt almindelige værdier (man skal gøre sit bedste, og man skal hjælpe de svage) og en lige så almindelig trosforestilling (der findes en højere, godsindet, guddommelig magt) med en attraktiv superhelte-identitet

Hvordan jediister i det lange løb legitimerer at basere en religion på udsagn fra fiktive autoritetsfigurer.

- De italesætter Star Wars som en myte, dvs. som en fortælling der trods sin fiktive form formidler sandheder om verden.
- En af grundene til at det er muligt og attraktivt at bruge en fiktiv tekst som religiøs grundfortælling, er at de religiøse tekster, som hævder at være historiske, er blevet vanskeligere at tro på.
 - Evolutionslæren gør det fx. svært at tro på Adam og Eva.
 - Liberale kristne har forsøgt som modtræk at foreslå at store dele af Biblen ikke skal tages bogstaveligt, men forstås som myter, altså som fiktion med en dybere, symbolsk sandhed eller med indlejrede sande udsagn om verden.
 - Jediister og liberale kristne fortolker i høj grad deres tekster på samme måde
 - Åbenheden for at fortolke religiøse tekster som fiktion har gjort det mere acceptabelt at fortolke fiktion religiøst.

To hovedgrupperinger i jediismen

Den fiktionsbaserede religion har haft tid til at udvikle sig på en måde, der ligner de almindelige religioner, nemlig opsplnitning i forskellige retninger.

- **Kristne jediister**

- Tendens til at personificere kraften. De tillægger Kraften vilje, beder til Kraften og forventer at Kraften vil høre dem.
 - I Star wars selv var Kraften en slags Energi
 - En energi som kan manipuleres
 - Kraften har et projekt; udvælger Anakin og Skywalker som sine instrumenter. Muhammed blev valgt af Gud
- Tager ting fra Star wars, som er upersonlige og trækker det hen til et kristent synspunkt
 - Betyder for deres ritualer at de ber til kraften på samme måde som man ber til gud
 - De forventer at Kraften hører dem og griber ind i den virkelige verden
- Deres etik er Kristen
 - Lægger vægt på at Jediridderne skal være gode ved hinanden; næstekærlighed
 - Social ideal; man skal hjælpe hinanden.

- **New Age-jediister**

- Billedet på Kraften: upersonlig Kraft = energi
 - Man kan føle energien og komme i kontakt med den ved at meditere
 - Væsentligste ritualform
- Fleste New age folk har en ide om at, verden gennemtrænges af en upersonlig guddommelig energi
 - Det samme gudsbillede har New age jediisme
- Etik; mere individualistisk
 - Udvikle det personlige forhold til kraften
 - Vi har også en del af kraften indeni os;
 - det gælder om at udvikle forholdet mellem ens egen livskraft og den kosmiske kraft og derved udvikle sig selv som menneske
 - Selvudviklings-ideal

Model 1: De 7 dimensioner (jediisme)

	Navn for dimension	Forklaring	Eksempler	(jediisme)
1.	Den rituelle og praktiske dimension	Formelle og uformelle ritualer, skikke og vaner	Bøn, ofringer, Overgangsritualer	Meditation? Bøn?
2.	Den oplevelsesmæssige og emotionelle dimension	Almindelige og ualmindelige religiøse oplevelser, psykologisk set	Mystik, ekstase, besættelser, ud af kroppen-oplevelser	Meditation?
3.	De mytiske og narrative dimension	Hele fortællesiden af religionen, myter, legender, religiøse beretninger osv.	Skabelsesmyter, legender, helgenbiografier	Filmens manus
4.	Den dogmatiske og filosofiske dimension	systematisering af religionens lære. Intellektuelt bearbejdet	Filosoffer og teologers kommentarer til de hellige skrifter og prædikener	Master Yoda Obie-Wan Kenobi
5.	Den etiske og juridiske dimension	Grundlæggende etiske regler. Retningslinjer for den enkeltes livsførelse og for samfundets indretning	De 10 bud Den gyldne regel Sharia	Næstekærlighed? Kæmpe for det gode Hjælpe de svage
6.	Den sociale og institutionelle dimension	Religionernes interne organisation og dens samspil med det omgivende samfund. Regler for autoritet/rangorden	Kirkens organisation Sangha - Den buddhistiske munkeorden	Jedi-ordenen Internettet
7.	Den materielle dimension	Religionens udtryk i geografi, bygninger, genstande og kunst	Hellige steder; kirker, moskeer. Udsmykning, billeder, statuer	Bøgerne/filmene

Model 1: De 7 dimensioner (Cullenisme)

	Navn for dimension	Forklaring	Eksempler	(Cullenisme)
1.	Den rituelle og praktiske dimension	Formelle og uformelle ritualer, skikke og vaner	Bøn, ofringer, Overgangsritualer	
2.	Den oplevelsesmæssige og emotionelle dimension	Almindelige og ualmindelige religiøse oplevelser, psykologisk set	Mystik, ekstase, besættelser, ud af kroppen-oplevelser	
3.	De mytiske og narrative dimension	Hele fortællesiden af religionen, myter, legender, religiøse beretninger osv.	Skabelsesmyter, legender, helgenbiografier	
4.	Den dogmatiske og filosofiske dimension	systematisering af religionens lære. Intellektuelt bearbejdet	Filosoffer og teologers kommentarer til de hellige skrifter og prædikener	
5.	Den etiske og juridiske dimension	Grundlæggende etiske regler. Retningslinjer for den enkeltes livsførelse og for samfundets indretning	De 10 bud Den gyldne regel Sharia	
6.	Den sociale og institutionelle dimension	Religionernes interne organisation og dens samspil med det omgivende samfund. Regler for autoritet/rangorden	Kirkens organisation Sangha - Den buddhistiske munkeorden	
7.	Den materielle dimension	Religionens udtryk i geografi, bygninger, genstande og kunst	Hellige steder; kirker, moskeer. Udsmykning, billeder, statuer	